

Utlåtandegivare:
Stadsstyrelsen i Lovisa stad
Mannerheimgatan 4, PB 77, 07901 Lovisa

Kontaktperson:
Stadsplaneringschef Marko Luukkonen
tfn 044 055 54 03
marko.luukkonen@loviisa.fi

Mottagare:
Helsingfors förvaltningsdomstol
Banbyggarvägen 5, 00520 HELSINGFORS

De som anfört besvär:

[Redacted names]

Besvärens ombud:

[Redacted name]
adress
tfn

**LOVISA STADS UTLÅTANDE OM BESVÄR SOM ANFÖRTS AV PRIVATPERSONER
GÄLLANDE SOLKRAFTSDELGENERALPLANEN FÖR ÅNÄS
godkänd av stadsfullmäktige 30.3.2026 § 36**

SVAR OCH YRKANDEN

Lovisa stad begär i första hand att förvaltningsdomstolen lämnar ärendet utan prövning, eftersom de krav som läggs fram i besvären baserar sig på ändamålsenlighet och inte på laglighet. I andra hand begär staden att besvären förkastas till alla delar som ogrundade.

Lovisa stad kräver att de som anfört besvären ska ersätta rättegångskostnaderna med lagstadgad ränta.

MOTIVERING

BAKGRUND

Upprättandet av en solkraftsdelgeneralplan för Ånäs har inletts genom stadsfullmäktige i Lovisa stads beslut 7.5.2025 (§ 45) på projektutvecklingsbolaget 3Flash Finland Oy:s initiativ. Planeringsområdet har sedan tidigare ingen general- eller detaljplan. Planeringsområdet är cirka 263,9 hektar stort. Syftet är att utarbeta en delgeneralplan som möjliggör produktion av solkraft på fastigheten Ånäs (434-477-1-42) åkerområden.

Solkraftsprojekt

Det planerade solkraftsprojektet är ett så kallat agri-PV-projekt, vilket innebär att syftet är att placera solpaneler på åkerområden som är en del av fastigheten Ånäs på ett sådant sätt att odling fortfarande är möjligt i områdena mellan solpanelerna. Projektet är ett exempel på moderniserat jordbruk som bidrar till att förebygga klimatuppvärmningen. Den som äger Ånäs gård har som mål att via detta agri-PV-projekt säkerställa ökad produktion och livskraft för gården. Den som genomför solkraftverket kommer efter att kraftverket byggts att i samarbete med Finlands miljöcentral genomföra en undersökning i kraftverksområdet om hur biodiversiteten kan förstärkas på områden där agri-PV-projekt genomförs och samtidigt öka jordbrukets produktivitet.

Strävan är att öka produktionen av förnybar energi jämfört med nuvarande nivå i enlighet med målen i både EU:s energi- och klimatstrategi och regeringsprogrammet. Europaparlamentet har antagit den europeiska klimatlagen enligt vilken EU:s utsläppningsminskningsmål för 2030 är 55 % av den nuvarande nivån och målet om klimatneutralitet senast 2050 är rättsligt bindande. Byggandet av ett solkraftverk på Ånäs gårds område i Lovisa stad är i linje med EU:s mål om att ersätta fossil energi med förnybara energikällor. Genomförandet av solkraftverket stöder också de mål som ställts för den inhemska energiproduktionen och för självförsörjande energiproduktion. En tillförlitlig energiförsörjning är en viktig del av den nationella försörjningsberedskapen.

Det agri-PV-projekt som planerats genomföras på Ånäs gård är ett projekt som understöds av programmet European Commission Innovation Fund IF24 och som är brådskande. För projektet har beviljats betydande stöd på EU-nivå, dokumentet EU-step seal finns som bilaga 12 till utlåtandet. Utvecklingsbolaget för projektet, 3Flash Finland Oy, lämnar dessutom på er begäran in en separat begäran om påskyndad behandling från EU. Syftet är att säkerställa att stödhelheten på cirka 17 miljoner euro inte äventyras på grund av en eventuell försening när det gäller tidpunkten för när delgeneralplanen vinner laga kraft.

Skeden i behandlingen av delgeneralplanen

Anhängiggörande

Solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs blev anhängig genom stadsfullmäktiges beslut 7.5.2025 (§ 45).

Handlingsoffentlighet och delaktighet i planprocessen

Näringslivs- och infrastrukturnämnden beslutade på sitt sammanträde 18.6.2025 (§ 110) framlägga offentligt programmet för deltagande och bedömning samtidigt som utkastet till delgeneralplan. Programmet för deltagande och bedömning (PDB) lades 10.7.2025 fram för påseende för hela planprocessen.

Utkastet till delgeneralplan med tillhörande handlingar fanns offentligt framlagda 10.7–22.8.2025 på Lovinfo och på stadens webbplats (OAL § 62, MBF § 30). Framläggningen av PDB och planutkastet kungjordes på den officiella anslagstavlan i Lovinfo, på stadens webbplats och i lokaltidningarna 10.7.2025. Ett möte för allmänheten om PDB och utkastet till delgeneralplan hölls i Strömfors 5.8.2025.

Intressenterna hade möjlighet att framföra sin åsikt om programmet för deltagande och bedömning och utkastet till delgeneralplan skriftligen senast 22.8.2025 (MBL § 6, § 62). Det begärdes utlåtanden från myndigheter gällande programmet för deltagande och bedömning och utkastet till delgeneralplan.

Förslaget till delgeneralplan fanns framlagt offentligt 11.12.2025–16.1.2026 på Lovinfo och på stadens webbplats (OAL § 65, MBF § 19). Framläggningen av planförslaget kungjordes på den officiella anslagstavlan i Lovinfo, på stadens webbplats och i lokaltidningarna 11.12.2025. Intressenterna hade möjlighet att framställa anmärkningar på planförslaget fram till 16.1.2026. Det begärdes utlåtande om planförslaget från myndigheterna.

Samarbete med myndigheter

Samråd mellan myndigheter i den inledande fasen för delgeneralplanen hölls 27.5.2025. Myndighetssamråd i förslagsfasen hölls 12.2.2026.

Administrativ behandling av delgeneralplaneändringen

- Näringslivs- och infrastrukturnämnden, planläggningsinitiativ 27.2.2025 § 23.
- Stadsfullmäktige, beslut om att inleda utarbetandet av en delgeneralplan 7.5.2025 § 45.
- Näringslivs- och infrastrukturnämnden, beslut om att framlägga programmet för deltagande och bedömning och utkastet till delgeneralplan 18.6.2025 § 110.
- Tekniska nämnden, beslut om att lägga fram förslaget till delgeneralplan 27.11.2025 § 45.
- Stadsfullmäktige, godkännande av delgeneralplanen 30.3.2026 § 36.

BEGÄRAN OM SKYNDSAM BEHANDLING

Lovisa stad begär att förvaltningsdomstolen behandlar besvären skyndsamt med stöd av § 188 a i lagen om områdesanvändning. Bestämmelsen gäller behandling av besvär mot en plan som anses vara viktig med tanke på produktionen av förnybar energi.

Solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är en viktig plan när det gäller produktion av förnybar energi: den omfattar ett område på cirka 263,9 hektar och möjliggör anläggning av en betydande solkraftskapacitet. Projektet har beviljats ett betydande stöd inom programmet European Commission Innovation Fund IF24. Bibehållandet av stödhelheten förutsätter att planen vinner laga kraft inom en viss tidsfrist. Step seal-handlingen för finansieringen från EU finns som bilaga 12 till utlåtandet, och en separat begäran om påskyndad behandling från EU tillställs på begäran.

UTLÅTANDE OM DE PÅSTÅENDEN SOM LÄGGS FRAM I BESVÄREN

Lovisa stad anser att det beslut som den fattat och som är föremål för besvären är lagenligt. Lovisa stad anser att de som anfört besvären inte i sin besvärsskrift lagt fram sådana laglighetsgrundade krav med motiveringar på basis av vilka stadsfullmäktiges beslut om att godkänna planen bör ändras. De som anfört besvären lägger inte fram några faktiska motiveringar till att beslutet strider mot lag och det framkommer inte heller lagstridighet i de krav som de som anfört besvär ställt.

De som anfört besvär har i sin besvärsskrift enligt Lovisa stads uppfattning lagt fram ändamålsenlighetsgrunder, bedömningen av vilka utgör utövande av verkställande makt. Lovisa stad anser att det inte skett något faktiskt lagstridigt förfarandefel i ärendet och att ändamålsenlighetsprövningen inte bör avgöras som ett förfarandefel.

Lovisa stad anser att solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs har upprättats i enlighet med innehållskraven i 39 § i OAL.

Besvär

Ändringssökanden anser att stadsfullmäktiges beslut att godkänna solkraftsdelgeneralplanen bör upphävas, eftersom beslutet tillkommit på ett bristfälligt och otillräckligt berett underlag samt strider mot de krav som ställs på planläggningens innehåll, konsekvensbedömning och skälig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Ändringssökanden anser också att planlösningen bygger på otillräckliga utredningar om projektets faktiska konsekvenser för närmiljön, landskapsbilden och boendemiljön och att beslutet

dessutom medför en oskäligen belastning för fastighetsägare i direkt anslutning till planområdet. Enligt de ändringssökande framstår dessutom beslutsmotiveringen som bristfällig, då det inte på ett transparent sätt framgår varför framförda invändningar och mindre ingripande alternativ inte beaktats.

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet.

För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubrikerna i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

1. Avstånd

Överklagan:

"I den nu godkända delgeneralplanen saknas tillräckliga skyddsavstånd. Ändringssökandena hänvisar till den av FCG utarbetade utredningen om solparker, daterad 13.1.2023. I denna utredning behandlas minimiavstånd mellan solparker och olika typer av bebyggelse och infrastruktur. Enligt utredningen bör minimiavståndet till bostäder och fritidsbostäder uppgå till 250 meter, vilket baseras på myndighetsrekommendationer. Motsvarande riktlinjer framgår även av den utredning som Nylands förbund tog fram år 2017, där minimiavståndet från bostäder samt fritidsbostäder till exempel fastställs till 200 meter.

I den aktuella delgeneralplanen för Ånäs solkraftpark har dessa minimiavstånd däremot inte utretts eller fastställts. Av planens kartbilaga kan endast ungefärliga och vägledande avstånd utläsas, vilket inte uppfyller kraven på ett tillräckligt preciserat och tillförlitligt planeringsunderlag. Man kan dock konstatera att avstånden är betydligt mindre än de rekommendationer man hänvisat till i de två ovannämnda utredningarna.

Vid projekt av denna karaktär bör, i enlighet med likabehandlingsprincipen, samma minimiavstånd tillämpas oavsett var i landet projektet lokaliseras. Av tillgängligt material framgår emellertid att detta inte har iakttagits i det aktuella fallet.

Av bilderna i byggnadsinventeringen för Ånäs gård framgår att avståndet till anläggningen på vissa ställen uppgår till endast cirka 25 meter från bostadsbyggnader, vilket avviker markant från de avstånd som i andra sammanhang anses nödvändiga.

Vidare framgår av kartmaterialet att det uppgivna avståndet om 250 meter inte heller uppfylls för [REDACTED] gård (Björkkulla/Fräknesbäcken), där den föreslagna skyddsزونen uppgår till cirka 100 meter.

Inte heller för den fastighet som är belägen direkt söder om planområdet säkerställs ett skyddsområde i samtliga riktningar; i en riktning saknas skyddszon helt till följd av avverkning.

Från responsen på delgeneralplanen samt bemötanden framgår det att (s. 18) det har föreslagits att skyddszonerna bör utvidgas. Detta har emellertid endast noterats med formuleringen "merkitään tiedoksi" utan att några faktiska ändringar har genomförts.

Sammantaget visar detta att skyddsavstånden och skyddszonerna inte har fastställts på ett konsekvent eller tillräckligt sätt, vilket ytterligare understryker bristerna i planens konsekvensbedömning och dess påverkan på närboende."

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att någon offentlig riktlinje för solkraftverks avstånd från bostäder och fritidsbostäder inte har fastställts. Det har utarbetats olika utredningar om temat, bland annat de rapporter som ändringssökandena anfört, men det finns inga offentliga anvisningar. Miljöministeriet håller på att utarbeta en guide om planläggning och tillståndsförfaranden för solkraftverk till stöd för planeringen; utarbetandet av guiden är inte färdigt. Ofärdig är också den reform av lagen om områdesanvändning som kommer att innehålla bestämmelser om solkraftsbyggande. I solkraftsbyggandet tillämpas för tillfället samma bestämmelser som i annat byggande, och kraftverkens avstånd till bebyggelse och fritidsbostäder bestäms genom planläggningen fall för fall. Lovisa stad konstaterar att de skyddszoner (EV) som fastställs i solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är tillräckliga. I närheten av solkraftsdelgeneralplanens planeringsområde ligger inga fritidsbostäder. I solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs har gränsen till solkraftverkets område (EN-aur) anvisats på ett avstånd på minst 100 m från bostadsfastigheternas gränser, vilket innebär ett avstånd till själva bostadsbyggnaderna från EN-aur-områdets gräns blir i verkligheten mer än 100 m.

Det bör beaktas att solpanelraderna på grund av de planteringar som ska komma till EV-områdena inte kommer att sträcka sig ända till EV-områdenas kant, utan

det kommer att finnas en cirka 60–90 m bred odlingsremsa mellan EV-områdena och panelraderna med anledning av trädbeståndets skuggeffekt. På grund av skuggeffekten från det trädbestånd och annan vegetation som ska planteras på EV-områdena kommer avståndet mellan panelraderna och trädbeståndet att vara 2–3 gånger trädbeståndets tillväxthöjd, som till exempel för vårtbjörkar är cirka 30 m.

Loviisa stad konstaterar att skyddsgrönområdets (EV) bredd vid fastighet 434-486-1-81 (Björkkulla/Fräknesbäcken) har diskuterats med fastighetsägaren Markus Malm under planeringsarbetet, och skyddszonen har fastställts i den godkända delgeneralplanen på basis av den ifrågavarande diskussionen. Vid fastigheten 434-486-1-81 har skyddsgrönområdets bredd på 100 m fastställts från fastighetsgränsen, och då blir avståndet till den bostadsbyggnad som ligger på fastigheten 208 m från EN-aur-områdets gräns.

Loviisa stad konstaterar att avståndet från solkraftverksområdets (EN-aur) gräns till de byggnader som registrerats för bostadsanvändning på Ånäs gård är som kortast 129 m, alltså inte 25 m såsom ändringssökandena framför.

2. Missvisande bilder

Överklagan:

”För att möjliggöra en korrekt och rättvisande bedömning av projektets konsekvenser för omgivningen måste det underlag som ligger till grund för beslutsfattandet vara tillräckligt omfattande och tillförlitligt.

I detta fall grundar sig miljökonsekvensbedömningen delvis på bristfälliga och i vissa avseenden direkt missvisande utredningar. Detta gäller särskilt de framtagna visualiseringarna (illustrationsbilder, bilaga 10 till delgeneralplanen), som utgör en central del av bedömningen av projektets landskaps- och omgivningspåverkan.

Visualiseringarna är framtagna från felaktiga utgångspunkter och innehåller flera brister som påverkar deras tillförlitlighet. Panelernas placering återges inte i enlighet med planförslaget. Av bildmaterialet framgår att panelerna i vissa visualiseringar förefaller vara riktade mot öster eller mellan sydväst och väst, trots att panelerna enligt planeringen ska orienteras mot söder. Denna avvikelse bidrar ytterligare till att anläggningen framstår som mindre och mindre dominerande i landskapsbilden än vad som i praktiken kommer att vara fallet.

Illustrationsbilderna är även begränsade till ett fåtal utvalda vyer, närmare bestämt två markbaserade observationspunkter samt drönarbilder från två punkter. De två markbaserade observationspunkterna är dessutom belägna i nära anslutning till varandra och inom samma väderstreck. Samtidigt finns det flera bostadsfastigheter som har utsikt över den

planerade solparken från helt andra riktningar än de som beaktats i utredningen.

Detta är inte tillräckligt för att ge en representativ helhetsbild av hur anläggningen kommer att uppfattas från olika håll och av olika närboende. För att uppfylla kravet på ett tillförlitligt beslutsunderlag borde visualiseringar ha tagits fram från samtliga relevanta väderstreck samt från representativa avstånd, så att den visuella påverkan kan bedömas på ett realistiskt sätt. Dessutom bör panelerna på illustrationsbilderna naturligtvis vara riktade så som de i verkligheten kommer att vara riktade för att illustrationsbilderna ska kunna fungera som beslutsunderlag.

Vidare har bilderna tagits med ett objektiv om 20 mm, trots att människans syn motsvarar cirka 50 mm. Användningen av en vidvinkeloptik innebär att objekten framstår som mindre och längre bort än de i verkligheten är, vilket ger en missvisande bild av anläggningens omfattning. Som framgår av den av oss ingivna bilagan påverkas objektets upplevda storlek i hög grad av såväl avstånd som brännvidd. En kortare brännvidd (vidvinkel) medför att objekt framstår som betydligt mindre än i verkligheten, medan en brännvidd motsvarande cirka 50 mm (fullformat), vilket närmast motsvarar människans syn, ger en mer korrekt återgivning. Av bilagan framgår tydligt hur samma objekt får en väsentligt annorlunda visuell framtoning beroende på dessa parametrar.

Även transformatorer och andra tekniska installationer ges ett mindre visuellt genomslag till följd av den använda brännvidden. Sammantaget innebär dessa val att visualiseringarna systematiskt underskattar projektets visuella påverkan. Detta ger ett mer fördelaktigt intryck av projektet än vad som motsvarar verkliga förhållanden, vilket undergräver materialets värde som beslutsunderlag.

Detta framträder särskilt tydligt i bild två från observationspunkt 4, där även en traktor har inkluderats som referensobjekt. Den aktuella bilden anges ha tagits med ett 20 mm objektiv, vilket medför att objekten i bilden framstår som betydligt mindre än de gör i verkligheten. Detta framgår tydligt av den bilaga som vi åberopar.

De aktuella visualiseringarna har således utformats på ett sätt som systematiskt underskattar anläggningens visuella påverkan. Följden är att beslutsfattaren inte har haft tillgång till ett verklighetstroget underlag för att bedöma projektets faktiska konsekvenser.

Mot denna bakgrund borde visualiseringarna ha kompletterats med tydliga uppgifter om avstånd, brännvidd och skala samt utformats så att de motsvarar hur anläggningen faktiskt kommer att upplevas när den är färdigställd. Avsaknaden av sådana uppgifter, i kombination med det begränsade antalet vyer, innebär att underlaget är bristfälligt.

Miljökonsekvensbedömningen uppfyller därmed inte kraven på ett tillräckligt och tillförlitligt beslutsunderlag, eftersom den i väsentlig del baseras på visualiseringar som är både ofullständiga och missvisande.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad anser att när det gäller agri-PV-projektet i solkraftsdelgeneralplaneområdet i Ånäs är placeringen av panelerna i området tydlig: panelerna kommer att placeras i EN-aur-området. Exakt var panelerna kommer att placeras och huruvida raderna av paneler kommer att placeras i öst-västlig riktning eller i nord-sydlig riktning var inte klart vid tidpunkten för när delgeneralplanen utarbetades/godkändes. Placeringen och helheten av solpaneler områdesvis klarnar i och med att projektutvecklingen framskrider till den noggrannare planeringsfasen för solkraftverket. Frågan planeras närmare och avgörs i samband med processen för placeringstillstånd och bygglov. Därför är de illustrationer av solkraftverket som finns som bilaga till delgeneralplanen riktgivande. Det väsentliga är att illustrationerna och landskapsutredningen ger en helhetsbild av vilka konsekvenser planlösningen har för landskapet, något som uppfylls på basis av Envineer Oy:s landskapsutredning daterad 21.5.2025. Det vidvinkliga objektivet (20 mm) som användes i landskapsutredningen är ett allmänt val av metod inom branschen när man bedömer totalverknigen på ett stort åkerfält: en smalare brännvidd skulle inte kunna visa det hela påverkade området i en och samma bild.

Det bör dock beaktas att solpanelraderna på grund av de planteringar som ska komma till EV-områdena inte kommer att sträcka sig ända till EV-områdenas kant, utan det kommer att finnas en cirka 60–90 m bred odlingsremsa mellan EV-områdena och panelraderna med anledning av trädbeståndets skuggeffekt. På grund av skuggeffekten från det trädbestånd och annan vegetation som ska planteras på EV-områdena kommer avståndet mellan panelraderna och trädbeståndet att vara 2–3 gånger trädbeståndets tillväxthöjd, som bland annat för vårtbjörkar är cirka 30 m.

De transformatorstationer med sina växelriktare som ska placeras i solkraftverkets område kommer att vara avsevärt mindre än transformatorn för den egentliga kraftcentral som anvisats i norra delen av delgeneralplaneområdet. De transformatorstationer som är placerade i solpanelernas område förvandlar den lågspänningssel som solpanelerna genererar till medelspänningssel som lämpar sig för stamnätet. Transformatorstationerna och växelriktarna kommer att vara lägre än solpanelerna och kommer inte att sticka ut i landskapet.

3. Risker

Överklagan:

"I punkt 2.1 i landskapsutredningen (s. 6) presenteras en illustrationsbild av de planerade solpanelerna. Av materialet framgår att panelerna är konstruerade för att följa solens position genom rörliga mekanismer. Denna funktion innebär samtidigt en förhöjd risk för personskador, särskilt om obehöriga tar sig in på området och kommer i kontakt med de rörliga delarna. Risken är särskilt påtaglig i förhållande till barn och unga som kan lockas att klättra på konstruktionerna. Enligt planeringsunderlaget ska området emellertid inte inhägnas, vilket ytterligare förstärker riskbilden.

De rörliga delarna, inklusive hjul- och vridmekanismer, medför en konkret risk för klämskador. Därtill råder oklarhet kring anläggningens dimensioner. I olika delar av materialet anges exempelvis en höjd om cirka två meter för ledpunkten, medan det på andra håll anges upp till 4,5 meter. Vid ett informationsmöte uppgavs höjden vara cirka 3,5 meter och avståndet mellan raderna 6–6,5 meter, medan andra uppgifter anger avstånd om 11–14 meter mellan raderna. Denna brist på konsekvens i uppgifterna försvårar en tillförlitlig bedömning av riskerna och anläggningens faktiska utformning.

Det kan vidare konstateras att anläggningen, enligt illustrationsmaterialet, innehåller andra potentiellt farliga komponenter, såsom elektriska installationer och konstruktioner som kan vara skarpa eller taggförsedda. Trots detta saknas tillräckliga åtgärder för att säkerställa personsäkerheten.

Räddningsverket i Östra Nyland har i sitt utlåtande uttryckligen påpekat att tillträde till områden där livsfarliga spänningar kan förekomma bör förhindras av personsäkerhetsskäl. Samtidigt anges i planerna att området inte ska inhägnas. Detta utgör en tydlig motsättning som inte har hanterats på ett tillfredsställande sätt. Bemötandet från projektören har begränsats till att "transformatorer ska säkras i enlighet med ellagstiftningen och att elstationen ska inhägnas", men tar inte ställning till den övergripande risken kopplad till hela anläggningen.

Mot bakgrund av det ovan anförda är det uppenbart att de risker som projektet medför för allmänhetens säkerhet inte har utretts eller beaktats i tillräcklig utsträckning. För att uppfylla grundläggande krav på säkerhet bör området åtminstone inhägnas, eller annars förses med effektiva skyddsåtgärder som förhindrar obehörigt tillträde. Avsaknaden av sådana åtgärder innebär att projektet inte kan anses uppfylla kraven på en trygg och säker miljö."

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet (och är frågor som gäller tillstånd för byggande) och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att området där solpanelerna kommer att placeras har fungerat som en odlad privatägd åker, där det inte heller tidigare har varit tillåtet att vistas eller röra sig.

Enligt uppgifter från projektutvecklingsbolaget 3Flash Finland är panelerna solspårare som vänder sig runt en axel med en vändningshastighet på cirka 0,25–0,5 grader per minut (det vill säga 15–30 grader per timme). En sådan mycket långsam rörelse medför inte sådan risk för klämskador som ändringssökandena påstår och den motsvarar inte till exempel de risker som anknyter till rörliga delar i industriella maskiner.

Enligt uppgifter från projektutvecklingsbolaget 3Flash Finland kommer solkraftverket att övervakas på distans på det sätt att man uppföljer anläggningens elproduktion samt panelernas, transformatorernas och växelriktarnas verksamhet i realtid. Distansövervakningen kommer att kopplas med en kameraövervakning i realtid. Det kommer att odlas mellan solpanelerna, vilket innebär att hemmansägaren övervakar områdets säkerhet för sin del.

Räddningsverket i Östra Nyland har konstaterat 15.12.2025 i sitt utlåtande om förslagsskedet av solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs att man på grund av personsäkerhet borde hindra tillträde till objekt där det kan förekomma livsfarliga spänningar. De spänningsförande transformatorstationer som ska placeras på solpanelområdet kommer att inhägnas och säkerställas i enlighet med ellagen så att tillträde till dem förhindras.

4. Reflektioner och bländning

Överklagan:

”Någon tillräcklig utredning av bländnings- och reflexeffekter har inte genomförts. Enligt planeringen kommer panelernas framsida att vara riktad mot tre närliggande fastigheter, på ett avstånd om drygt 100 meter. Panelerna är utrustade med så kallade trackers och rör sig kontinuerligt från vertikalt läge till en vinkelrät position i förhållande till solens infall, vilket innebär att ljusreflexer kan uppstå under varierande tider på dygnet.

Även om panelerna i sig uppges vara antireflexbehandlade, kan reflektioner ändå uppstå, särskilt från ramar och andra komponenter. Risken är störst vid låga solhöjder, såsom under morgon och kväll, då

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

solljuset träffar panelerna i sned vinkel och reflekteras mot närliggande bostäder. Topografin förstärker denna effekt, eftersom marken stiger mot bebyggelsen, vilket innebär att de bakre panelraderna inte skuggas av de främre utan i stället bidrar till ett större reflektionsområde.

Det saknas dessutom en analys av tracker-systemens precision och hur panelerna beter sig i olika driftlägen, exempelvis om de kan komma att stanna i positioner som förstärker reflexeffekterna.

Vidare bör beaktas att eventuella skyddsåtgärder i form av vegetation inte ger omedelbar effekt. Det kan ta upp till flera decennier innan trädplanteringar uppnår sådan höjd och täthet att de fungerar som ett effektivt skydd mot bländning.

Tekniska nämnden har i sitt beslut den 18.6.2025 angett att bländningseffekter ska minimeras ”i mån av möjlighet”, men denna formulering är allmänt hållen och har inte konkretiserats eller följts upp genom faktiska utredningar eller tekniska åtgärder. Avsaknaden av en systematisk analys av bländningseffekterna innebär att en potentiellt betydande störning inte har beaktats i beslutsunderlaget.

I samband med planerandet av en solpark i Hangö har till exempel Pöyry Finland Oy utfört en modellering av den planerade solkraftsanläggningens bländningseffekter i förhållande till Hangövägen samt närliggande bostadsbyggnader.

Mot denna bakgrund kan det konstateras att projektets konsekvenser i form av ljusreflexer och bländning inte har utretts på ett tillräckligt sätt. Med hänsyn till det korta avståndet till bebyggelsen och den påtagliga risken för störningar bör planen inte godkännas i sin nuvarande form.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet.

För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad anser att de solpaneler som genomförs på Anäs gård kommer inte att orsaka några betydande reflexolägenheter för bebyggelsen. Eventuella reflexeffekter kommer i huvudsak att riktas till solkraftverkets område eller dess omedelbara randområde.

Enligt uppgifter från projektutvecklingsbolaget reflekterar dagens solpaneler endast 0,2–1 % av det infallande solljuset. Panelernas antireflexbehandlade yta är avsedd att absorbera så mycket solstrålning som möjligt och förvandla det så

effektivt som möjligt till elenergi. Av denna orsak reflekterar den antireflexbehandlade solpanelen knappt något ljus alls, utan absorberar det effektivt. Till exempel FAA (den federala luftfartsmyndigheten i USA) anser att nuvarande solpaneler bara reflekterar något mer ljus än svart asfalt eller att effekten ungefär är på samma nivå som vattendrag, vilket är mycket mindre än reflektionen från bar mark, vegetation, tak, glas, snö eller metall. Reflektionen från nuvarande solpaneler är betydligt mindre än reflektionen från vanligt fönsterglas, snö eller metall. Solpanelernas ramdelar kan förses med en antireflexbeläggning som dämpar effekterna av reflekterad strålning och därmed minimerar störningarna.

Enligt solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs kommer solpanelerna, när de är uppförda, att placeras på ett avstånd av långt över 100 m från bostadsbyggnaderna, vilket innebär att det inte uppstår några reflexer som påverkar bebyggelsen. Dessutom anges i delgeneralplanen skyddsgrönområden (EV) mellan bostadsbyggnaderna och solkraftverket, för vilka följande planbestämmelse gäller: "Området ska anläggas med planteringar. Växtarter som är inhemska i regionen måste användas vid planteringen av området." Planteringarna förhindrar direkta utsikter mot panelraderna och minskar den eventuella reflektionen från panelerna.

5. Kraftledningens konsekvenser

Överklagan:

"Det har i ärendet konstaterats att frågor rörande anslutande elinfrastruktur har utretts eller kommer att utredas närmare inom ramen för ett separat projekt. Ett sådant förfarande är dock inte godtagbart i detta sammanhang. Behovet av kraftledningar utgör en direkt och nödvändig följd av den planerade solparken, och de samlade konsekvenserna av projektet ska därför bedömas i ett sammanhang.

Genom att hänskjuta denna del till ett senare skede har man underlåtit att beakta projektets verkliga omfattning och dess samlade miljö- och landskapspåverkan. För att uppfylla kraven på ett tillräckligt beslutsunderlag borde även kraftledningarnas dragning, omfattning och konsekvenser ha utretts redan i detta skede.

Det är särskilt anmärkningsvärt att de planerade kraftledningarna avses placeras på enskilda markägares skogsmark, vilket innebär konkreta och betydande ingrepp i dessa fastigheter. Detta medför inte endast påverkan på landskapsbilden, utan även på markanvändningen och de berörda fastighetsägarnas rättigheter.

En konsekvensbedömning ska även genomföras när ett projekt kan antas medföra miljökonsekvenser som är betydande till sin art och omfattning, särskilt när de samlade effekterna av flera åtgärder beaktas. I detta fall

utgör de planerade kraftledningarna en nödvändig förutsättning för projektets genomförande. När dessa beaktas tillsammans med solkraftsanläggningen uppstår sammantaget betydande miljökonsekvenser.

Att behandla kraftledningarna som ett separat projekt innebär att den faktiska påverkan underskattas och att en helhetsbedömning uteblir. Mot denna bakgrund borde en fullständig konsekvensbedömning ha genomförts där även kraftledningarnas påverkan ingår.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att konsekvenserna av elöverföringen preliminärt har bedömts i den landskapsutredning som utarbetats för solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs (Envineer Oy, 21.5.2005, avsnitt 3.8. Sähkönsiirron vaikutukset, sida 37–38). Under utarbetandet av delgeneralplanen fanns det två olika alternativ för sträckningen, så det är inte ännu klart var ledningen slutligen kommer att gå. Det blir klart i den mer detaljerade planeringen av solkraftverket utgående från diskussioner med markägaren. Projektutvecklaren 3Flash Finland Oy har ordnat två offentliga möten om elöverföringen för markägarna, 5.8.2025 och 25.11.2025, där man diskuterat konsekvenserna av genomförandet av elöverföringen.

Lovisa stad konstaterar att man vid utarbetandet av en generalplan ska utreda projektets betydande konsekvenser på det sätt och i den omfattning som behövs med beaktande av generalplanens planeringsnoggrannhet.

I generalplaneskedet förutsätts emellertid inte en sådan detaljerad teknisk eller juridisk utredning som omfattas av senare tillståndsförfaranden som baserar sig på speciallagstiftning, såsom placeringstillstånds- eller bygglovsförfarande, projekttillståndsförfarande enligt elmarknadslagen hos Energimyndigheten eller inlösningsförfarande.

Lovisa stad konstaterar att projektbolaget ansvarar för att vid skedet för genomförande av generalplanen utreda vilka konsekvenser elöverföringen har utgående från separata utredningar. Den som genomför projektet ansvarar för att förhandla med markägarna om avtal där man till exempel fastställer ersättningar för utarrendering av mark för elöverföringsändamål.

6. Landskap och kulturhistoria

Överklagan:

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

"Tillstånds- och tillsynsmyndigheten har framfört att planförslaget endast innehåller skyddsgrönområden som åtgärd för att mildra landskapskonsekvenserna. Syftet med dessa är att skärma av siktlinjerna från gårdsmiljöerna mot solpanelsområdet.

Skyddsgrönområden har i planen endast anvisats framför gårdsmiljöerna till de lantbruk som är belägna i planområdets sydvästra del. Tillstånds- och tillsynsmyndigheten har ansett att även landskapskonsekvenserna för gårdsmiljön vid Ånäs bör mildras.

Tillstånds- och tillsynsmyndigheten konstaterar vidare att det kulturhistoriska landskapsvärdet vid Ånäs gårdscentrum är kopplat till det omgivande öppna odlingslandskapet. Även övriga gårdsmiljöer inom landskapsområdet är belägna i anslutning till öppna åkermarker.

Ändringssökandena delar tillstånds- och tillsynsmyndighetens uppfattning att skyddsgrönområden som enbart fungerar som visuella avskärmningar inte utgör en tillräcklig mildrande åtgärd. För att bevara området landskapskaraktär krävs att öppna åkermarker bibehålls framför gårdsmiljöerna i sådan omfattning att det öppna kulturlandskapet inte går förlorat. Detta framgår tydligt exempelvis av illustrationsbilderna från observationspunkt 3. Enligt planen ska ett skyddsgrönområde anläggas där, men detta innebär i praktiken att det tidigare öppna och böljande åkerlandskapet ersätts av en kombination av skyddszon med träd och en bakomliggande solpark, vilket påtagligt förändrar landskapsbilden och minskar trivseln.

Det bör framhållas att skyddsåtgärder i form av planterad skog inte utgör en tillräcklig kompensation för den förlust av landskapsvärden som projektet medför. För fastighetsägare som har förvärvat sina tomter med hänsyn till utsikten över ett öppet kulturlandskap innebär en sådan åtgärd i praktiken att den ursprungliga kvalitén går förlorad, snarare än att påverka mildras.

Området har hittills präglats av öppna, böljande åkermarker utan störande inslag, vilket har gett det ett högt landskapsvärde. Mot denna bakgrund får införandet av en omfattande solparksanläggning en särskilt påtaglig visuell påverkan.

Det bör även beaktas att tröskeln för vad som ska anses utgöra en störning i landskapsbilden är lägre i områden som tidigare varit relativt opåverkade. I ett sådant sammanhang får även förändringar som annars kunde uppfattas som måttliga en betydande inverkan på upplevelsen av miljön.

Vad gäller de planerade skyddsgrönområdena kan vidare konstateras att de behandlas mycket ytligt i planmaterialet. Det saknas en konkret

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

redovisning av hur dessa ska utformas, etableras och förvaltas, vilket innebär att deras faktiska funktion och effekt som skyddsåtgärd inte kan bedömas.

De föreslagna skyddszonerna förutsätter vegetation som i praktiken kan fungera som en effektiv visuell avskärmning. I illustrationsmaterialet har dock lövträd, såsom björk, använts som exempel. Lövträd ger inte ett tillräckligt skydd under en stor del av året, eftersom de saknar löv under vinterhalvåret. För att uppnå en bestående skyddseffekt krävs i stället barrträd.

Samtidigt bör beaktas att barrträd växer långsamt. Exempelvis når gran normalt en höjd om cirka 1,5 meter först efter 6–10 år. Detta innebär att skyddszonerna under en lång etableringsperiod inte kommer att uppfylla sitt syfte, vilket ytterligare understryker att den planerade åtgärden inte kan anses utgöra en tillräcklig eller omedelbart verksam lösning.

Planeringen har dessutom inte beaktat de grundläggande förutsättningarna för beskogning av området. Enligt vedertagna principer ska områdets lämplighet för beskogning alltid utredas innan sådana åtgärder planeras, eftersom alla öppna eller obrukade områden inte är lämpade för skogsproduktion.

Vid en sådan bedömning ska särskilt markens egenskaper analyseras, såsom jordart, näringsbalans, fuktförhållanden och topografi. Exempelvis kan torvmarker och tidigare odlad mark uppvisa obalanser i näringsinnehållet, såsom kaliumbrist eller överskott av kväve, vilket försvårar en hållbar skogsetablering. Även finkorniga, täta och fuktiga jordar samt låglänta områden kan vara olämpliga för beskogning.

I det aktuella fallet saknas en sådan analys helt, eller är i vart fall bristfällig. Det har inte redovisats någon utredning av om området överhuvudtaget är lämpligt för beskogning eller vilka konsekvenser en sådan åtgärd skulle få ur ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. Planlösningen vilar därmed i denna del inte på ett tillräckligt underlag, vilket ytterligare bidrar till att helhetsbedömningen av projektets konsekvenser blir ofullständig.

Därtill har det inte beaktats hur lång tid det tar innan vegetation når en sådan höjd och täthet att den faktiskt fungerar som en effektiv skyddszon. Under en lång etableringsperiod kommer skyddsgrönområdena därför inte att uppfylla sitt avsedda syfte. Det bör även beaktas att skyddseffekten bör vara bestående året runt, vilket förutsätter en vegetation som inte enbart är beroende av löv under sommarhalvåret.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller

grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att solpanelerna inte kommer att täcka hela åkerområdet, utan beroende av den valda teknologin kommer växtligheten under och mellan panelraderna att både mjuka upp landskapet och fungera som odlingsbara områden.

Lovisa stad konstaterar att Ånäs driftscentrums område har anvisats som område för lantbrukslägenheters driftscentrum med beteckningen AM/s, där planbestämmelsen förutsätter att områdets kulturhistoriska värde samt byggnader och gårdsträden bevaras. På basis av den kulturhistoriska utredningen har fem av gårdens byggnader i delgeneralplanen anvisats en skyddsbestämmelse som förbjuder att riva byggnaderna. För att mildra landskapskonsekvenserna för Ånäs driftscentrum anges mellan driftscentrumet och solkraftverksområdet (EN-aur) ett 25 meter brett jordbruksområde (MT), vilket innebär att solpanelsområdet inte kommer att sträcka sig alldeles till kanten av gårdsområdet och landskapet förblir till denna del öppet.

Lovisa stad konstaterar att upplevelsen av solkraftverkens påverkan på landskapet alltid är individuell och att man inte kan generalisera denna upplevelse på ett entydigt sätt. I solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs har skyddsgrönområden (EV) anvisats mellan bebyggelsen och solkraftverket för att de boende ska ha möjlighet att välja om de vill ha planteringar mellan deras bostad och kraftverket eller inte. Solkraftverkets påverkan på landskapet kan också upplevas så att man inte vill ha planteringar som mildrar påverkan.

Lovisa stad konstaterar att planteringarna på skyddsgrönområdena (EV) genomförs av entreprenörsaktören och de planeras i samarbete mellan de boende och entreprenörsaktören med beaktande av områdenas topografi samt markens egenskaper och fuktförhållanden.

Från Ånäs driftcentrum kommer man endast att ha delvis utsikt över solkraftverket. I driftcentrumets gårdsområde bildas siktområden som dock i verkligheten ställvis skymms av det rikliga byggnadsbeståndet i gårdsområdet. För att mildra landskapskonsekvenserna för byggnaderna på Ånäs gård har ett 25 meter brett jordbruksområde (MT) som förblir utan solpaneler angetts på det nuvarande åkerområdet kring gården.

7. Övriga brister i utredningsmaterialet

Överklagan:

”Det kan konstateras att de naturutredningar som ligger till grund för planförslaget inte har genomförts vid ändamålsenliga tidpunkter. Flera

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

inventeringar är av naturen sådana att de måste utföras under specifika perioder på året för att ge ett tillförlitligt resultat.

I det aktuella fallet har exempelvis fågelinventeringar genomförts i oktober, vilket inte är en representativ tidpunkt för att bedöma förekomsten av häckande fåglar eller områdets betydelse under reproduktionsperioden. Detta innebär att viktiga aspekter av fågelfaunan riskerar att ha förbisetts.

Även växtinventeringarna väcker frågor i fråga om tidpunkt och tillförlitlighet. Det är oklart om dessa har genomförts under en period då arterna är identifierbara, vilket är en förutsättning för att kunna göra en korrekt bedömning av områdets naturvärden.

Det bör vidare framhållas att NTM-centralen redan har riktat kritik mot brister i utredningarna i detta avseende. Trots detta förefaller de identifierade bristerna inte ha åtgärdats i tillräcklig omfattning.

Sammantaget innebär detta att naturutredningarna inte kan anses utgöra ett tillräckligt och tillförlitligt underlag för beslutet.

Någon tillräcklig utredning av buller- och ljudpåverkan har inte heller genomförts. De tekniska komponenterna i anläggningen, såsom växelriktare, trackers och transformatorer, genererar lågfrekvent ljud och infraljud. Denna typ av ljud kan vara svår att uppfatta men kan ändå påverka människors välbefinnande, exempelvis genom att störa balanssinne och upplevd komfort.

Därutöver uppstår buller från tracker-systemen under belastning, och eventuella mekaniska glapp kan förstärka ljudbilden, särskilt i kombination med vindpåverkan. Även svaga vindförhållanden kan bidra till att ljud sprids över längre avstånd.

Topografin i området förstärker risken för störningar. I riktning mot minst fyra närliggande fastigheter stiger terrängen, vilket innebär att ljud kan ledas och koncentreras mot bostäderna. Även under vindstilla förhållanden kan detta medföra att ljud upplevs tydligt på gårdsplaner och i bostadsmiljöer.

Mot denna bakgrund framstår det som att buller- och ljudpåverkan inte har utretts i tillräcklig omfattning, särskilt med beaktande av anläggningens närhet till bostadsfastigheter och de lokala terrängförhållandena.”

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Loviisa stad konstaterar att de fågelbestånds- och vegetationsutredningar som gjorts på det område som omfattas av solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs är tillräckliga.

Kartläggningarna av fågelbeståndet genomfördes i enlighet med Envineer Oy:s naturrapport daterad 4.6.2025 (punkt 4, sida 25–28, tabell 2) under fyra dagar i terrängen, 19–28.5.2025. Arbetet i terrängen inkluderade tre morgonkartläggningar (19.5.2025 klockan 09.00–14.00, 20.5.2025 klockan 05.00–10.30 och 28.5.2025 klockan 05.30–10.30) samt en kartläggning under nattetid (27–28.5.2025 klockan 22.00–01.00), som var till för att identifiera ugglor, spinnare och småfläckig sumphöna. Väderleksförhållandena stämde under alla kartläggningsdagar överens med det som krävs i den statliga miljöförvaltningens anvisning: molnfri himmel (0/8), svag vind (2–6 m/s) och för kartläggning lämplig temperatur (+8...+16 °C). Utredningens tidpunkt är helt i linje med den statliga miljöförvaltningens anvisning om kartläggningar av häckande fågelarter, enligt vilken kartläggningar i södra Finland ska genomföras under april–juni, med fokus på maj. De påståenden som de som anfört besvär lagt fram om att fågelutredningen utfördes i oktober stämmer inte. Eventuella observationer från oktober kommer från de historiska sporadiska observationer som rapporterats i fågelinformationstjänsten Tiira, som upprätthålls av Finlands Artdatacenter. Dessa är till naturen flyttfågelobservationer och ersätter inte det material som producerats genom en systematisk kartläggning av det häckande fågelartbeståndet och de utgör inte heller ett hinder för att materialet kan anses vara tillräckligt.

Envineer Oy har också begärt ett sakkunnigutlåtande till fågelbeståndsutredningen från Borgå Nejdens Fågelförening (utlåtandet skrivet av Jari Lehtinen). Sakkunnigutlåtandet har fogats till delgeneralplanens utredningsmaterial och ingår i sin helhet i Envineers naturrapport (s. 27). I sitt utlåtande konstaterar Lehtinen uttryckligen att det historiska observationsmaterialet baserar sig på "rätt sporadiska observationer" och att "området inte har kartlagts på något systematiskt sätt under de senaste åren". Sakkunnigutlåtandet är till sin karaktär bakgrundsmaterial, utgående från vilket Envineer har planerat och genomfört en systematisk kartläggning i terrängen – inte så att utlåtandet förbisätts utan så att de kartläggningsbehov som läggs fram i det genomförts.

Envineer har i sin kartläggning aktivt sökt sådana beaktansvärda arter som nämns i Lehtinens utlåtande (ortolansparv, höksångare, vaktel, raphhöna, berguv, hönsfåglar, sjöfåglar vid vattensamlingar). Enligt Finlands Artdatacenters Tiira-material (2000–2005) har arterna i fråga senast påträffats i området enligt följande: ortolansparv 3.5.2013, höksångare 30.6.2004, vaktel 2.6.2003, berguv

Utlåtande
169/10.02.02/2025 (diarienummer)
15.6.2026

27.1.2017. Det finns inga Tiira-observationer av raphöna och bläsand under hela den 25-åriga granskningsperioden. Vid Envineers systematiska kartläggning observerades dessa arter inte. Detta stämmer överens med det att arterna regionalt minskat i antal och att livsmiljöerna i området förändrats (bland annat har de busksnår där höksångaren tidigare funnits vuxit igen).

Tiira-materialet innehåller totalt 107 sporadiska observationer under 25 år, det vill säga i medeltal 4,3 observationer per år. Denna samling av sporadiska observationer utgör inte i sig ett sådant systematiskt fågelbeståndsutredningsmaterial som en bedömning av en plans konsekvenser enligt 9 och 39 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL) förutsätter. Envineers naturutredning daterad 4.6.2025 kombinerar följande:

- (i) systematisk kartläggning i terrängen 19–28.5.2025
- (ii) sakkunnigutlåtande från Borgå Nejdens Fågelförening
- (iii) material från Finlands Artdatacenter och informationstjänsten Tiira, samt inventering av åkergröda, fladdermusinventering, vegetationsinventering och snöspårsinventering.

Utredningshelheten uppfyller de innehållskriterier som gäller värnande om naturvärdena i 9 och 39 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL). I utredningen observerades 50 fågelarter i området, av vilka tre är hotade: tornseglare (EN), ladusvala (VU) och skrattnås (VU). Dessutom observerades nio arter som finns listade i bilaga I till fågeldirektivet. Hotade svalor använder driftscentrumets miljö för häckning och som födoområde – inte den åkermark där panelerna kommer att finnas. Skrattnåsen använder området som födoområde, den häckar inte där. Konsekvensbedömningens slutsats är att projektet inte medför betydande olägenhet för hotade arter eller direktivarter. Enligt högsta förvaltningsdomstolens vedertagna rättspraxis (HFD 2019:160, HFD 2020:111) bedöms utredningsnivån i förhållande till förekomsten av habitatdirektivarter och identifieringen av deras föröknings- och rastplatser – Envineer Oy:s utredning uppfyller dessa kriterier.

I fråga om vegetationsundersökningen konstaterar Lovisa stad att Envineers naturrapport (avsnitt 3, sida 14–25) genomfördes 2–3.6.2025, vilket är en lämplig tidpunkt för identifiering av kärlväxter. Vid inventeringen observerades att vegetationen i området förändrats märkbart sedan vårdbiotopinventeringen 2021: från flera figurer som tidigare varit trädbevuxna har träden fällt till följd av att odlingsområdena utvidgats. Figuren med frisk mo i södra kanten av projektområdet (figur 12) har bedömts vara ett objekt vars tillstånd är jämförbart med naturtillstånd (värdeklass 4, objekt som stöder den biologiska mångfalden). På basis av utredningen bedöms projektområdets känslighet för förändringar vara ringa, eftersom effekterna drabbar vanliga arter och naturtyper som redan förlorat sitt naturvärde.

NTM-centralen i Nyland har behandlat naturutredningarna vid myndighetssamråden för solkraftsdelgeneralplanen (inledningsfas 27.5.2025,

förslagsfas 12.2.2026). De kommentarer som NTM-centralen framförde i sina utlåtanden gällande komplettering av naturutredningarna beaktades vid den fortsatta beredningen av planen, och utredningarna har konstaterats uppfylla kraven i förslagsskedet. NTM-centralen har inte framfört någon kritik mot fågelbeståndsutredningens tillräcklighet som skulle förutsätta att utredningen kompletteras för att uppfylla det innehållskrav som gäller värnande om naturvärden.

I fråga om vegetationsundersökningen konstaterar Lovisa stad att Envineers naturrapport (avsnitt 3, sida 14–25) genomfördes 2–3.6.2025, vilket är en lämplig tidpunkt för identifiering av kärlväxter. Vid inventeringen observerades att vegetationen i området förändrats märkbart sedan vårdbiotopinventeringen 2021: från flera figurer som tidigare varit trädbevuxna har träden fällts till följd av att odlingsområdena utvidgats. Figuren med frisk mo i södra kanten av projektområdet (figur 12) har bedömts vara ett objekt vars tillstånd är jämförbart med naturtillstånd (värdeklass 4, objekt som stöder den biologiska mångfalden). På basis av utredningen bedöms projektområdets känslighet för förändringar vara ringa, eftersom effekterna drabbar vanliga arter och naturtyper som redan förlorat sitt naturvärde.

Med anknytning till det buller som solpanelerna orsakar konstaterar Lovisa stad att de solpaneler som placeras på området enligt de nuvarande planerna för kraftverksprojektet (3Flash Finland Oy) kommer att vara paneler som vänder sig runt en axel. Sådana paneler medför vanligen inte betydande ljudolägenheter eftersom panelerna rör sig långsamt och tyst. Solpaneler som har planerats till att följa solens rörelse i himlen kan enligt nuvarande planer rotera cirka 0,25–0,5 grader per minut. Detta innebär en rotation på cirka 15–30 grader per timme. En så liten och långsam rörelse orsakar inte störande ljud i miljön. Transformatorstationerna eller växelriktarna medför inte heller störande ljud i miljön. Generellt sett är solkraftverk betydligt tystare, miljövänligare och behagligare för boendemiljöer än andra former av energiproduktion, såsom vindkraftverk eller dieselgeneratorer.

Lovisa stad konstaterar att man enligt uppgifter från projektutvecklingsbolaget 3Flash Finland Oy kommer i beskärningen av vegetationen mellan solpanelraderna att föredra eldrivna verktyg som orsakar mindre ljud än verktyg drivna av förbränningsmotor. Området mellan solpanelsraderna kommer att klippas 1–2 gånger under sommarhalvåret. I åkerområdet i Ånäs har det hittills rört sig odlingsrelaterade arbetsmaskiner, traktorer och annan tung jordbruksutrustning, vars bullerolägenheter antagligen inte har varit mindre än de bullerolägenheter som uppstår vid beskärningsbehovet i samband med underhållet av solkraftssystemet.

8. Slutligen

Överklagan:

"På ovan anförda grunder överstiger planlösningens samlade konsekvenser vad som skäligen kan krävas att en markägare ska tåla. Generalplanen medför därmed en sådan oskäligen olägenhet för markägaren som avses i 39 § 3 mom. i markanvändningslagen.

Den samlade bedömningen visar att planlösningen grundar sig på ett bristfälligt och delvis missvisande beslutsunderlag. Visualiseringarna underskattar den faktiska landskapspåverkan, bland annat till följd av begränsade vyer och tekniska val som påverkar hur anläggningens omfattning uppfattas. Därtill har centrala följdverkningar av projektet, såsom behovet av kraftledning och annan infrastruktur, inte utretts i tillräcklig omfattning trots att de utgör en direkt konsekvens av den planerade solparken. Inte heller har risker kopplade till personsäkerhet eller bländningseffekter analyserats på ett tillfredsställande sätt.

Planlösningen innebär därigenom att enskilda markägare påförs långtgående begränsningar och olägenheter utan att dessa står i rimlig proportion till det allmänna intresse som åberopas. Begränsningarna framstår inte heller som nödvändiga, särskilt med beaktande av att mindre ingripande alternativ och skyddsåtgärder inte har utretts tillräckligt.

Vidare kan planlösningen medföra ekonomiska konsekvenser för markägaren, såsom en ökad fastighetskatteböroda, utan att markägaren i praktiken ges möjlighet att utnyttja området i enlighet med planens syfte. Detta förstärker den oskälighet som planen medför.

Ändringssökanden förbehåller sig rätten att komplettera sina grunder med anledning av kommunens svar."

Som utgångspunkt anser Lovisa stad att de påståenden som de som anfört besvär lägger fram i sin besvärsskrift angående de frågor som rubriken gäller grundar sig på ändamålsenlighet och ser inte några förvaltningsprocessrättsliga eller lagstiftningsmässiga förutsättningar att behandla ärendet. För det fall att förvaltningsdomstolen trots allt tolkar de besvärsgrunder som anges i rubriken i besvärsskriften på ett sätt som avviker från stadens syn framför staden följande som sitt utlåtande:

Lovisa stad konstaterar att genomförandet av solkraftsdelgeneralplanen för Ånäs inte orsakar markägarna i närområdet sådana oskäligen olägenheter eller begränsningar som avses i 39 § 3 mom. i lagen om områdesanvändning. Det är fortfarande möjligt för markägarna att använda sina fastigheter enligt nuvarande ändamål. Solkraftverket kommer inte att ge upphov till oskäligen belastning till

exempel i form av buller eller reflektion. Solkraftverket kommer inte heller att orsaka hälsorelaterade olägenheter för de boende i närområdet. Lovisa stad konstaterar också att genomförandet av solkraftsdelgeneralplanen i Änäs inte inverkar på fastighetsskattens beräkningsgrunder för markanvändningen kring solkraftverksområdet. Den omgivande markanvändningen anges i planen enligt nuläget.

Lovisa stad konstaterar att byggandet av solkraftverk i industriell skala i Finland är en relativt ny sak och att vetenskaplig forskning om bostadsfastigheters prisutveckling i närheten av solkraftverk ännu inte har gjorts i Finland. Vindkraftverkens inverkan på prisutvecklingen för bostadsfastigheter har däremot redan undersökts. Vindkraftverkens påverkan på landskapet är betydligt större än solkraftverkens. Vindkraftverken har dessutom ljus-, skuggnings- och bullereffekter som vid solkraftverken är minimala. I december 2021 publicerades undersökningen Tuulivoima – Vaikutus asuinkiinteistöjen hintoihin (Taloustutkimus och FCG Finnish Consulting Group Oy). Undersökningsmaterialet bestod av över 1 000 bostadsfastighetsaffärer i närheten av vindkraftverk i åtta kommuner under 2013–2021. Som slutsats konstateras i undersökningen att vindkraftsprojekten inte har haft någon inverkan på bostadsfastigheternas priser i de undersökta kommunerna under 2013–2021. I undersökningens slutsatser konstateras också att ändringarna av bostadsfastigheters priser påverkas mer av den allmänna utvecklingen på den lokala bostadsmarknaden än av vindkraftverk.

SAMMANFATTNING

Lovisa stad konstaterar sammanfattningsvis att det av bilagematerialet till stadens utlåtande framgår att Lovisa stads förfarande i fråga om solkraftsdelgeneralplanen för Änäs har varit förenligt med gällande lagstiftning och rättspraxis.

Intressenter och kommuninvånare har getts möjlighet att delta i planprocessen. Deltagandemöjligheten har också utnyttjats skriftligen samt genom att delta i möten för allmänheten och diskussionsmöten. Bland annat på basis av responsen har skyddsgrönområdet i Björkkulla på plankartan utvidgats under planprocessen. Det faktum att planlösningen inte i alla avseenden överensstämmer med de berörda parternas önskemål eller synpunkter innebär inte att den är lagstridig.

Lovisa stad anser att solkraftsdelgeneralplanen för Änäs har upprättats i enlighet med de innehållskrav som ställs på generalplaner i 39 § i OAL.

LOVISA STADS ÖVRIGA YRKANDEN

Stadsstyrelsen i Lovisa stad begär följaktligen högaktningsfullt att förvaltningsdomstolen förkastar de besvär som anförts mot delgeneralplanen.

Utöver detta, med beaktande av 95 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, där det föreskrivs om skyldighet att ersätta rättegångskostnader, anser Lovisa stad att det inte är oskäligt att de som anfört besvären själva ska stå för sina rättegångskostnader.

Förteckning över handlingar som bifogas utlåtandet:

1. *Delgeneralplan för solkraft i Ånäs_PLANKARTA_19.3.2026*
2. *Delgeneralplan för solkraft i Ånäs_PLANBESKRIVNING_19.3.2026*
3. *Bilaga 1. Delgeneralplan för solkraft i Ånäs_PDB 9.6.2025 Uppdat. 10.11.2025*
4. *Liite 2. Jokiniemen aurinkovoimaoyk_Palautte ja vastineet_12.3.2026*
5. *Liite 3. Loviisan Jokiniemen aurinkovoimahankkeen luontoselvitykset_29.10.2025*
6. *Liite 4. Jokiniemi_Aurinkovoimapuiston arkeologinen tarkkuusinventointi_16.4.2025*
7. *Liite 5. Maisemaselvitys_Loviisa NotNukeOne aurinkovoimahanke_21.5.2025*
8. *Liite 6. Loviisan Jokiniemen aurinkovoimala_Kasvihuonekaasuvaikutukset_8.10.2025*
9. *Liite 7. Loviisa_Jokiniemi_Hulevesiselvitys_2.6.2025*
10. *Havainnekuvat*
11. *Loviisa_Jokiniemen tilan rakennusinventointi_4.3.2026*
12. *Handlingen EU-step seal, EU-finansiering för projektet*

Loviisa stad tillställer ytterligare material på begäran.

Loviisa stad begär respektfullt att förvaltningsdomstolen behandlar besvären så snabbt som möjligt för att de indirekta kostnader som orsakas tredje parter och berörda parter i ärendet inte ska bli oskäligt höga och därmed leda till att dessa parter förlorar sina rättigheter.

Högaktningsfullt

15.6.2026 Lovisa

Stadsstyrelsen i Lovisa stad